

aangeeft, gewijd aan de geschiedenis van het kerkelijk en geestelijk lied in Nederland, echter met dien verstande dat aan de oudste en de jongste geschiedenis geheel wordt voorbijgegaan. Dat is jammer, hoewel begrijpelijk: een radioserie moet nu eenmaal beperkt blijven, bovendien werd aan het Liedboek de laatste jaren reeds veel aandacht besteed.

Ik noem nu eerst de titels van de voordrachten:

1. A. C. Honders, Een eeuwenoud wonder.
2. A. G. Soeting, De Souterliedekens.
3. A. Sturm, Datheen en Marnix.
4. A. Ypma, Protestantse liederen in de 17e en 18e eeuw.
5. W. P. van der Hoeven, Eerherstel voor de 19e eeuw.
6. W. F. Dankbaar, De hervormde psalmen- en gezangbundel van 1938.
7. G. F. W. Herngreen, Oecumenische aspecten van de Nederlandse kerkzang.
8. A. C. Honders, En wat zij zong hoorde ik dat psalmen waren (M. Nijhoff).

Het doet enigszins raadselachtig aan dat de redacteur in zijn "Ter inleiding" spreekt van een serie van *neg*en uitzendingen.

In *DNK* mogen wij ten aanzien van de meeste voordrachten volstaan met een enkel woord. De eerste bijdrage van Honders heeft een inleidend karakter. Twee zinnen die mij bijzonder troffen: "Eenzelfde lied kan een zeer verschillende uitwerking hebben. In een lied kunnen we ons zelf uiten over dingen waaraan de dichter wellicht nooit gedacht heeft". De bijdragen van Soeting, Sturm en Ypma bieden een goede aanloop voor die van Van der Hoeven die ons op ons terrein brengt: de negentiende eeuw. In het stuk van Ypma kondigt zich de komst van het gezang in die eeuw al aan; ze was vertraagd door het besluit van de synode van Dordrecht 1618-19 dat in de gereformeerde kerk alleen gezongen mochten worden de 150 psalmen, de berijmingen van de tien geboden, het Onze Vader en de apostolische geloofsbelijdenis, de lofzangen van Maria, Zacharias en Simeon en, als men dat wilde, ook het lied voor de prediking: "O Godt die onze Vader bist".

Van der Hoeven heeft zo'n vijftig liedboeken uit de vorige eeuw kunnen achterhalen. Daarvan bespreekt hij er drie. Eerst "Honderd en vijftig geestelijke gezangen, ten dienste van de Nederduitse Hervormde Gemeenten der Graafschap Bentheim", verschenen in 1803. In deze tijd bestonden er in de Graafschap naast Hoogduitse ook nog Nederduitse hervormde gemeenten. Deze bundel bevat veel vertalingen van Duitse kerkliederen of liederen die op dezelfde Duitse melodieën gezongen werden. Van der Hoeven stelt de vraag: "Zouden wij in deze bundel een brug gevonden hebben tussen de Duitse kerkliederenschat en het Nederlands liederenbestand?"

De beoordeling van de tweede bundel waaraan Van der Hoeven aandacht schenkt: de "Evangelische Gezangen" van 1806, valt bij hem overwegend negatief uit. Ds. P. Huet (1827-95) hield "het voor een onloochenbare zaak, dat de invoering van deze gezangbundel krachtig heeft medegewerkt tot heerschappij van het liberalisme en dientengevolge tot het verval onzer kerk" en Van der Hoeven denkt "dat hij daarmee de spijker op de kop slaat".

Aan de derde bundel, de "Vervolgbundel" van 1866, werkten niet alleen "begeefde dichters" mee, maar ook de musicus J. G. Bastiaans die zelfs "hoogbegeefd" genoemd wordt. Hij was het "muzikale brein achter de Vervolgbundel".